

შპს „ჯეო ენტერპრაიზ“

შპს „ჯეო ენტერპრაიზ“

დირექტორი: ზურაბ მაღრაძე

მეტალურგიული საწარმოს

ნარჩენების მართვის გეგმა

2021-2023 წლებისათვის

გარემოსდაცვითი მმართველი:

ზურა გონგაძე

რუსთავი 2021

შინაარსი

1. შესავალი.....	3
2. გამოყენებულ ტერმინთა განმარტებები.....	4
3. საკანონმდებლო საფუძვლები.....	6
3.1. საქართველოს კანონმდებლობა ნარჩენების მართვის სფეროში.....	6
3.1.1. საქართველოს ნარჩენების მართვის კოდექსი	6
3.1.2. ქვენორმატიული აქტები	7
3.1.3. ნარჩენების აღრიცხვა-ანგარიშგების სისტემა	7
3.1.4. ნარჩენების მართვის ელექტრონული სისტემა	8
3.2. ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებული საერთაშორისო კონვენციები.....	9
4. ზოგადი ინფორმაცია საწარმოს შესახებ.....	10
5. საწარმოს საქმიანობა	10
5.1. გამოყენებული ნედლეული და მასალები	14
6. აღწერილობითი ნაწილი	15
7. ნარჩენების მართვა.....	22
7.1. ნარჩენების აღრიცხვა და ანგარიშგება	23
7.2. ნარჩენების პრევენციის ღონისძიებები	23
7.3. ნარჩენების სეპარირება.....	24
7.4. ნარჩენების დროებითი შენახვის მეთოდები და პირობები.....	25
8. ნარჩენების მართვის ზომები და მომუშავე პერსონალის სწავლება	25
8.1. მომუშავეთა სწავლება	33
9. ინფორმაცია ნარჩენების ტრანსპორტირებისა და დამუშავების განმხორციელებელი სუბიექტის შესახებ	33

1. შესავალი

შპს „ჯეო ენტერპრაიზი“ ქ. რუსთავში, მშვიდობის ქ. N12-ში, საკუთარ არასასოფლო სამეურნეო მიწის ნაკვეთზე (საკ.კოდი 02.07.01.299) გეგმავს მეტალურგიული საწარმოს მოწყობა-ექსპლუატაციას. დაგეგმილია რკინის ჯართის გამოსადნობი ღუმელების დამონტაჟება და სხვადასხვა სხმულების დამზადება.

რადგან მეტალურგიული წარმოება წარმოადგენს საქართველოს კანონის „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“-ს I-დანართის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებულ საქმიანობას და ექვემდებარება გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას, საქართველოს კანონის „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“-ს მე-8 მუხლის შესაბამისად, შემუშავებული იქნა სკოპინგის ანგარიში, რომელიც 2020 წლის 16 დეკემბერს წარდგენილი იქნა სამინისტროში.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2021 წლის 25 თებერვლის 2-238 ბრძანებით ქ. რუსთავში, შპს „ჯეოენტერპრაიზის“ მეტალურგიული საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროექტზე გაცემული იქნა 22.02.2021წ. N11 სკოპინგის დასკვნა.

გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მუხლი 11-ისა და საქართველოს კანონის „ნარჩენების მართვის კოდექსი“-ს შესაბამისად შემუშავებული იქნა კომპანიის“ ნარჩენების მართვის გეგმა“, ნარჩენების მართვის გეგმის განხილვისა და შეთანხმების წესის მიხედვით სამი წლის ვადით.

წინამდებარე ნარჩენების მართვის გეგმა ადგენს საწარმოს ექსპლუატაციის პროცესში წარმოქმნილი საწარმოო და საყოფაცხოვრებო ნარჩენების შეგროვების, ტრანსპორტირების, განთავსების, გაუვნებლობისა და უტილიზაციის წესებს, გარემოსდაცვითი, სანიტარულ-ჰიგიენური და ეპიდემიოლოგიური ნორმებისა და წესების მოთხოვნების დაცვით. ნარჩენების მართვის გეგმის ძირითადი ამოცანებია:

- ნარჩენების იდენტიფიკაციის უზრუნველყოფა, მათი სახეების მიხედვით;
- ნარჩენების სეპარირებული შეგროვების უზრუნველყოფა, მათი დროებითი განთავსებისათვის საჭირო პირობების დაცვა, რათა გამოირიცხოს ნარჩენების მავნე ზემოქმედება გარემოზე და ადამიანთა ჯანმრთელობაზე;
- ნარჩენების ტრანსპორტირების პირობების უზრუნველყოფა, რომლის დროსაც გამორიცხული უნდა იქნას ნარჩენების გაფანტვა, დაკარგვა, ავარიული სიტუაციების შექმნა, გარემოსა და ადამიანთა ჯანმრთელობისათვის ზიანის მიყენება;
- გაუვნებლობის, გადამუშავების ან უტილიზაციის დროს გარემოს და ადამიანის ჯანმრთელობისათვის უვნებელი მეთოდების გამოყენება;
- ნარჩენების რაოდენობის შემცირება;
- ნარჩენების მეორადი გამოყენება;
- ნარჩენების მართვაზე პერსონალის პასუხისმგებლობის განსაზღვრა;
- საწარმოო და საყოფაცხოვრებო ნარჩენების აღრიცხვის უზრუნველყოფა.

2. გამოყენებულ ტერმინთა განმარტებები

1. „გარემო“ – ბუნებრივი გარემოსა და ადამიანის მიერ სახეცვლილი (კულტურული) გარემოს ერთობლიობა, რომელიც მოიცავს ურთიერთდამოკიდებულებაში მყოფ ცოცხალ და არაცოცხალ, შენარჩუნებულ და ადამიანის მიერ სახეცვლილ ბუნებრივ ელემენტებს, ბუნებრივ და ანთროპოგენულ ლანდშაფტებს;
2. „გარემოს დაცვა“ – ადმინისტრაციულ, სამეურნეო, ტექნოლოგიურ, პოლიტიკურ-სამართლებრივ და საზოგადოებრივ ღონისძიებათა ერთობლიობა, რომელიც უზრუნველყოფს გარემოში არსებული ბუნებრივი წონასწორობის შენარჩუნებას და აღდგენას, რეგულირება, აღრიცხვა, ლიცენზირება, ზედამხედველობა და კონტროლი;
3. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება – გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-13 მუხლის გათვალისწინებით გამოცემული აქტი, რომელიც გარემოზე ზემოქმედების შეფასებისადმი დაქვემდებარებული საქმიანობის განხორციელების სავალდებულო წინაპირობაა.
4. სამინისტრო – საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო;
5. საქმიანობა – სამშენებლო, საწარმოო და სამონტაჟო სამუშაოები, ან სხვა საქმიანობა, მათ შორის, მინერალური რესურსების მოპოვება/გადამუშავება, რომელიც გარკვეულ ზემოქმედებას ახდენს გარემოზე;
6. საქმიანობის განმახორციელებელი – პირი, ადმინისტრაციული ორგანო, საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა ორგანიზაციული წარმონაქმნი, რომელიც არ არის იურიდიული პირი, რომელსაც სურს გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის I დანართით ან/და II დანართით გათვალისწინებული საქმიანობის განხორციელება ან მიმდინარე საქმიანობის გაგრძელება;
7. ნარჩენი – ნებისმიერი ნივთიერება ან ნივთი, რომელსაც მფლობელი იშორებს, განზრახული აქვს მოიშოროს ან ვალდებულია მოიშოროს;
8. სახიფათო ნარჩენები – ნარჩენები, რომლებსაც აქვს ნარჩენების მართვის კოდექსის მე-3 დანართით გათვალისწინებული ერთი ან მეტი მახასიათებელი;
9. საყოფაცხოვრებო ნარჩენები – საოჯახო მეურნეობის მიერ წარმოქმნილი ნარჩენები;
10. თხევადი ნარჩენები – თხევად მდგომარეობაში არსებული ნარჩენები;
11. ცხოველური ნარჩენი – ცხოველის სხეული ან მისი სხეულის ნაწილი, ცხოველური წარმოშობის პროდუქტი ან ცხოველისაგან მიღებული სხვა პროდუქტი, რომელიც არ არის განკუთვნილი ადამიანის მიერ მოხმარებისათვის;
12. ევროკავშირის კანონმდებლობა – ევროპის ეკონომიკური გაერთიანების საბჭოს, ევროკავშირის საბჭოს, ევროკავშირის საბჭოსა და ევროპარლამენტის მიერ მიღებული დებულებები, გადაწყვეტილებები და დირექტივები;

13. **მეტალურგია-** (ბერძ. metallurgeo - მოვიპოვებ მადანს, ვამუშავებლითონებს) — მეცნიერების, ტექნიკისა და მრეწველობის დარგი, რომელიც მოიცავს მადნისაგან ან სხვა მასალისაგან ლითონისა და მისგან ნამზადების მიღების პროცესს;
14. **ჯართი** — რკინის ან ფოლადის, აგრეთვე ფერადი ლითონების გამოუსადეგარი ნარჩენები, რომელიც მიდის გადადნობაზე;
15. **სახიფათო ნარჩენები** – ნარჩენები, რომლებსაც აქვს ამ კოდექსის III დანართით გათვალისწინებული ერთი ან მეტი მახასიათებელი;
16. **არასახიფათო ნარჩენები** – ნარჩენები, რომლებსაც არ მოიცავს „სახიფათო ნარჩენების“ განმარტება;
17. **საყოფაცხოვრებო ნარჩენები** – საოჯახო მეურნეობის მიერ წარმოქმნილი ნარჩენები;
18. **ნარჩენების მართვა** – ნარჩენების შეგროვება, დროებითი შენახვა, წინასწარი დამუშავება, ტრანსპორტირება, აღდგენა და განთავსება, ამ საქმიანობების, ღონისძიებებისა და ოპერაციების ზედამხედველობა და ნარჩენების განთავსების ობიექტების შემდგომი მოვლა;
19. **სეპარირებული შეგროვება** – ნარჩენების შეგროვება, რომლის დროსაც ნარჩენების ნაკადები მათი შემდგომი დამუშავების ხელშეწყობისათვის განცალკევებულია სახეობებისა და მახასიათებლების მიხედვით;
20. **განთავსება** – ღონისძიება, რომელიც განსაზღვრულია, მაგრამ არ შემოიფარგლება ამ კოდექსის II დანართით;
21. **აღდგენა** – საქმიანობა, რომლის ძირითადი შედეგია ნარჩენების სასარგებლო მიზნებისთვის გამოყენება იმ მასალების ჩანაცვლებით, რომლებიც სხვა პირობებში რაიმე ფუნქციის შესასრულებლად იქნებოდა გამოყენებული, და რომელიც განსაზღვრულია, მაგრამ არ შემოიფარგლება ამ კოდექსის I დანართით. აღდგენა მოიცავს რეციკლირებას;

3. საკანონმდებლო საფუძვლები

3.1. საქართველოს კანონმდებლობა ნარჩენების მართვის სფეროში

3.1.1. საქართველოს ნარჩენების მართვის კოდექსი

2014 წლის 26 დეკემბერს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონი „ნარჩენების მართვის კოდექსი“-ს შესახებ, რომელიც ძალაშია 2015 წლის 15 იანვრიდან. მისი მიზანია ნარჩენების მართვის სფეროში სამართლებრივი საფუძვლების შექმნა ისეთი ღონისძიებების განხორციელებისათვის, რომლებიც ხელს შეუწყობს ნარჩენების პრევენციას და მათი ხელახალი გამოყენების ზრდას, რაც მოიცავს რეციკლირებასა და მეორეული ნედლეულის გამოცალკევებას, ნარჩენებიდან ენერჯის აღდგენას, ნარჩენების უსაფრთხო განთავსებას.

კოდექსის ამოცანაა გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობის დაცვა:

- ა) ნარჩენების წარმოქმნისა და მათი უარყოფითი გავლენის პრევენციით ან შემცირებით;
- ბ) ნარჩენების მართვის ეფექტიანი მექანიზმების შექმნით;
- გ) რესურსების მოხმარებით გამოწვეული ზიანის შემცირებით და რესურსების უფრო ეფექტიანი გამოყენებით.

საქართველოში ნარჩენების მართვის პოლიტიკა და კანონმდებლობა ეფუძვნება ნარჩენების მართვის შემდეგ იერარქიას:

- ა) პრევენცია;
- ბ) ხელახალი გამოყენებისთვის მომზადება;
- გ) რეციკლირება;
- დ) სხვა სახის აღდგენა, მათ შორის ენერჯის აღდგენა;
- ე) განთავსება.

ნარჩენების მართვა უნდა განხორციელდეს გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობისათვის საფრთხის შექმნის გარეშე, კერძოდ ისე, რომ ნარჩენების მართვამ:

- ა) საფრთხე არ შეუქმნას წყალს, ჰაერს, ნიადაგს, ფლორასა და ფაუნას;
- ბ) არ გამოიწვიოს ზიანი ხმაურითა და სუნით;
- გ) არ მოახდინოს უარყოფითი გავლენა ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე, განსაკუთრებით - დაცულ ტერიტორიებზე და კულტურულ მემკვიდრეობაზე.

„ნარჩენების მართვის კოდექსი“-ს მე-14 მუხლის 1-ლი პუნქტის შესაბამისად ფიზიკური ან იურიდიული პირი, რომლის საქმიანობის შედეგად წლის განმავლობაში 200 ტონაზე მეტი არასახიფათო ნარჩენი ან 1 000 ტონაზე მეტი ინერტული ნარჩენი ან 120 კგ. და მეტი სახიფათო ნარჩენი წარმოიქმნება, ვალდებულია შეიმუშაოს კომპანიის ნარჩენების მართვის გეგმა, რომელიც უნდა განახლდეს ყოველ სამ წელიწადში ან წარმოქმნილი ნარჩენების დამუშავების პროცესში არსებითი ცვლილებების შეტანის, რაოდენობის ან სახეობის შეცვლის შემთხვევაში.

3.1.2. ქვენორმატიული აქტები

ნარჩენების მართვის კოდექსის შესაბამისად საქართველოს მთავრობის დადგენილებებით მიღებული იქნა გარემოსდაცვით საკითხებთან დაკავშირებული ტექნიკური რეგლამენტები.

ცხრილი 3.1.

ტექნიკური რეგლამენტების რეესტრში რეგისტრაციის თარიღი და ნომერი	საქართველოს მთავრობის დადგენილების სათაური, რომლითაც დამტკიცდა ტექნიკური რეგლამენტი	საქართველოს მთავრობის დადგენილების მიღების თარიღი და სარეგისტრაციო ნომერი
17.08.2015	სახეობებისა და მახასიათებლების მიხედვით ნარჩენების ნუსხა და კლასიფიკაცია	17.08.2015 N426
04.08.2015	კომპანიის ნარჩენების მართვის გეგმის განხილვისა და შეთანხმების წესი	მინისტრის ბრძანება N211
29.03.2016	სახიფათო ნარჩენების შეგროვებისა და დამუშავების სპეციალური მოთხოვნების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე	მთავრობის დადგენილება №145
11.08.2015წ	ნარჩენების აღრიცხვის წარმოების, ანგარიშგების განხორციელების ფორმისა და შინაარსის შესახებ	მთავრობის დადგენილება №422
11.08.2015წ	„ნაგავსაყრელის მოწყობის, ოპერირების, დახურვისა და შემდგომი მოვლის შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე	მთავრობის დადგენილება №421

3.1.3. ნარჩენების აღრიცხვა-ანგარიშგების სისტემა

2015 წლის 11 აგვისტოდან, საქართველოს მთავრობის №422 დადგენილების შესაბამისად, ფიზიკური და იურიდიული პირები, რომელთა სამეწარმეო საქმიანობა დაკავშირებულია ნარჩენების შეგროვებასთან, ტრანსპორტირებასთან ან/და დამუშავებასთან, ან წლის განმავლობაში 2 ტონაზე მეტი არასახიფათო (გარდა მუნიციპალური ნარჩენისა) ან ნებისმიერი რაოდენობის სახიფათო ნარჩენის წარმოქმნასთან, ვალდებულია სამინისტროს წინაშე წარადგინოს შესაბამისი აღრიცხვა და ნარჩენების ანგარიშგება.

ნარჩენების აღრიცხვა-ანგარიშგების მთავარი მიზანია ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებული საქმიანობების შესახებ სრული და საიმედო ინფორმაციის მიღება, რაც მიიღწევა მონაცემების ელექტრონული დოკუმენტებისა და ანგარიშგების პროცედურების დადგენილი წესით და ასევე იმ ფიზიკური და იურიდიული პირების ვალდებულებების განსაზღვრით, რომლებიც წარმოქმნიან, აგროვებენ, გადაზიდვენ ან/და ამუშავებენ ნარჩენებს.

3.1.4. ნარჩენების მართვის ელექტრონული სისტემა

აღრიცხვა-ანგარიშგების ფორმების შევსება და გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარდგენა წარმოებს ელექტრონული ფორმით, ნარჩენების მონაცემთა ბაზაში. ნარჩენების მართვის პროცესში მონაწილეობენ:

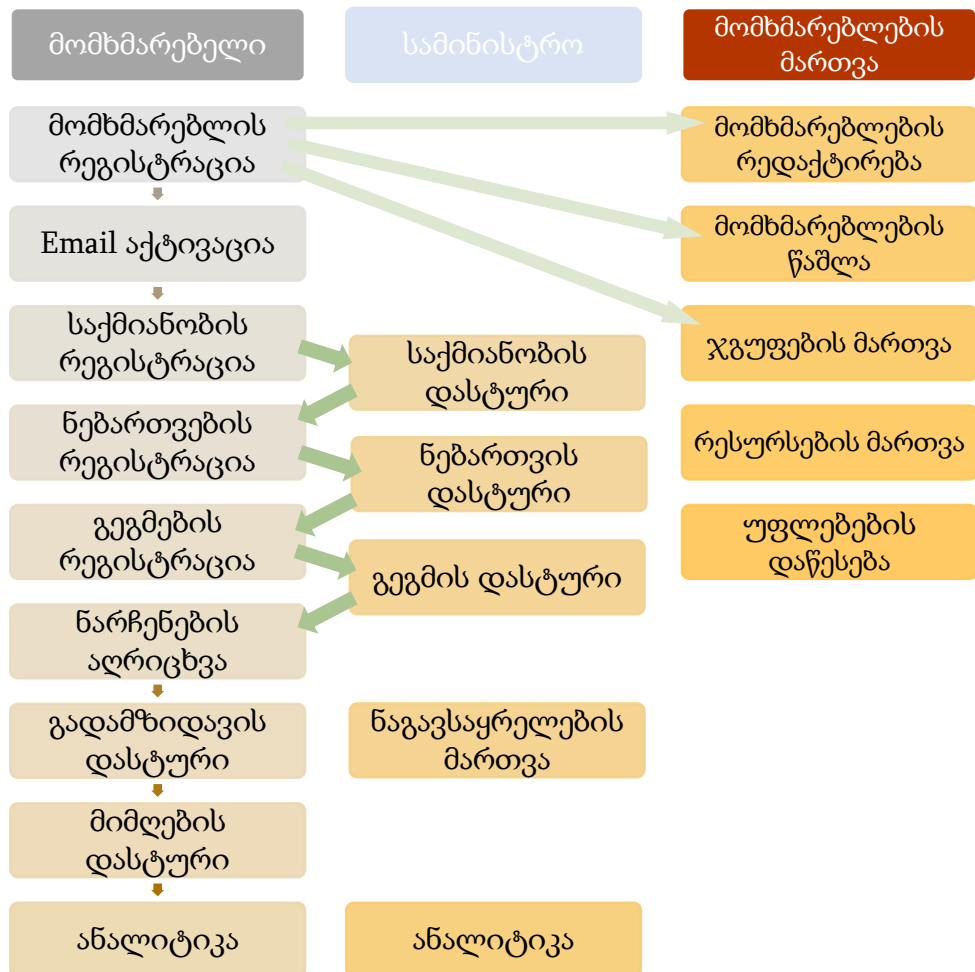
- ნარჩენების წარმომქმნელი ორგანიზაციები;
- ნარჩენების გადამზიდავი ორგანიზაციები;
- ნარჩენების მიმღები ორგანიზაციები;
- გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო.

ნარჩენების მართვის პროცესი გულისხმობს რიგ ეტაპებს, როგორცაა:

- ორგანიზაციის რეგისტრაცია;
- ორგანიზაციის საქმიანობი(ებ)ს რეგისტრაცია;
- ორგანიზაციის ნებართვ(ებ)ის რეგისტრაცია;
- ორგანიზაციის ნარჩენების მართვის გეგმ(ებ)ის რეგისტრაცია;
- ორგანიზაციის მიერ ნარჩენების რეგისტრაცია.

ნარჩენების მართვის პროცესი სქემატურად მოცემულია სქემაზე 3.1.

სქემა 3.1. ნარჩენების ელექტრონული მართვის პროცესი.

აღრიცხვა-ანგარიშგებისა და ნარჩენების მონაცემთა ბაზის ელექტრონული ფორმები ივსება ყოველწლიურად, წინა წლის საანგარიშო პერიოდისათვის და ეგზავნება გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს 1 მარტამდე.

ელექტრონული ანგარიშგების ვალდებულება ვრცელდება შემდეგი საქმიანობებზე

- წლის ანგარიში წარმოქმნილი ნარჩენების შესახებ (გარდა შერეული მუნიციპალური ნარჩენებისა, ნარჩენის კოდით 20 03 01, „სახეობისა და მახასიათებლების მიხედვით ნარჩენების ნუსხის განსაზღვრისა და კლასიფიკაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 17 აგვისტოს №426 დადგენილებით დამტკიცებული ნარჩენების ნუსხის შესაბამისად);
- ნარჩენების დამუშავების ან წინასწარი დამუშავების წლის ანგარიში (ნაგავსაყრელზე განთავსების გარდა);
- წლის ანგარიში ნაგავსაყრელზე ნარჩენების განთავსების შესახებ;
- წლის ანგარიში ნარჩენების შეგროვების შესახებ.

3.2. ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებული საერთაშორისო კონვენციები

ბაზელის კონვენცია

სახიფათო ნარჩენების ტრანსსასაზღვრო გადაზიდვასა და მათ განთავსებაზე კონტროლის შესახებ (1989წ). საქართველოს მიერ რატიფიცირების/შეერთების თარიღი: 4 მაისი, 1999წ.

როტერდამის კონვენცია

ცალკეული საშიში ქიმიური ნივთიერებებითა და პესტიციდებით საერთაშორისო ვაჭრობის სფეროში წინასწარი დასაბუთებული თანხმობის პროცედურების შესახებ (1998წ). საქართველოს მიერ რატიფიცირების/შეერთების თარიღი: 1 დეკემბერი, 2006წ.

გაეროს კლიმატის ცვლილების ჩარჩო კონვენცია (1992წ)

რატიფიცირებულია 1994 წელს საქართველოს მიერ კიოტოს ოქმი - კლიმატის ცვლილების შესახებ (კიოტო, 1997წ). საქართველოს მიერ რატიფიცირების თარიღი: 28 მაისი, 1999წ.

ვენის კონვენცია

ოზონის შრის დაცვის შესახებ და მონრეალის ოქმი ოზონის შრის დამშლელი ნივთიერებების შესახებ (1985წ). საქართველოს მიერ რატიფიცირების/შეერთების თარიღი: 8 ნოემბერი, 1995წ.

სტოკჰოლმის კონვენცია

გაერო-ს კონვენცია მდგრადი ორგანული დამაბინძურებლების (POPs) შესახებ (2001წ). საქართველოს მიერ რატიფიცირების თარიღი: 11 აპრილი, 2006წ.

ორჰუსის კონვენცია

გარემოსდაცვით საკითხებთან დაკავშირებული ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის, გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში საზოგადოების მონაწილეობისა და ამ სფეროში

მართლმსაჯულების საკითხებზე ხელმისაწვდომობის შესახებ (25 ივნისი, 1998წ). საქართველოს მიერ რატიფიცირების/შეერთების თარიღი: 11 თებერვალი, 2000წ.

ჟენევის კონვენცია შორ მანძილებზე ჰაერის ტრანსსასაზღვრო დაბინძურების შესახებ (1979წ)

საქართველოსთვის ძალაში შევიდა: 13 იანვარი, 1999წ.

4. ზოგადი ინფორმაცია საწარმოს შესახებ

შპს „ჯეო ენტერპრაიზ“-ის ნარჩენების მართვის გეგმა შემუშავებულია საქართველოს კანონის „ნარჩენების მართვის კოდექსი“-ს, ნარჩენების მართვის გეგმის განხილვისა და შეთანხმების წესის შესაბამისად მიხედვით სამი წლის ვადით (2021წ. – 2023 წ).

ინფორმაცია ობიექტის შესახებ მოცემულია №4.1 ცხრილში.

ცხრილი 4.1. ინფორმაცია საწარმოს შესახებ.

ობიექტის დასახელება	შპს „ჯეო ენტერპრაიზ“
ობიექტის მისამართი:	
ფაქტიური	ქ. რუსთავი, მშვიდობის ქ. №12
იურიდიული	ქ. თბილისი, მარიჯანის ქ. №4/2
საიდენტიფიკაციო კოდი	404901077
GPS კოორდინატები (UTM WGS 1984 კოორდინატთა სისტემა)	X – 503701 ; Y - 4598857
ობიექტის ხელმძღვანელი:	
გვარი, სახელი	ზურაბ მადრაძე
ტელეფონი	5 77 74 54 44
ელ-ფოსტა	geoenterprise@gmail.com
გარემოსდაცვითი მმართველი	
გვარი, სახელი	ზურა გონგაძე
ტელეფონი	5 77 74 54 44
ეკონომიკური საქმიანობის სახე	მეტალურგიული საწარმო
საპროექტო წარმადობა	2000 ტ/წელ
გამომშვებელი პროდუქციის სახეობა	ფოლადისა და თუჯის სხმულების წარმოება
სამუშაო დღეების რაოდენობა წელიწადში	250
სამუშაო საათების რაოდენობა დღე-ღამეში	8

5. საწარმოს საქმიანობა

შპს „ჯეო ენტერპრაიზ“-ს დაგეგმილი აქვს რკინის ჯართის გამოსადნობი ღუმელების დამონტაჟება და სხვადასხვა სხმულების დამზადება.

საწარმოს მუშაობის რეჟიმი იქნება 250 დღე წელიწადში, 5 დღიანი სამუშაო კვირით და 8 საათიანი სამუშაო დღით, წელიწადში 2 000 სთ.

საპროექტო წარმადობა შეადგენს 2 000 ტ თუჯის/ფოლადის ნაკეთობის დამზადება, საათური წარმადობა შეადგენს 1ტ/სთ.

ადამიანური რესურსების გამოყენება საჭიროა, როგორც მოწყობის, ასევე ექსპლუატაციის ეტაპზე.

საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე, სულ დასაქმებული იქნება 25 კაცი. მათგან 4 ადმინისტრაციული და ინჟინერ-ტექნიკური პერსონალი. 21 სხვადასხვა კვალიფიკაციის მუშები. მეტალურგიულ საამქროში გათვალისწინებულია ორო იდენტური ინდუქციური ღუმელის დამონტაჟება. ღუმელები იმუშავენ მონაცვლეობით. სხმულების ყალიბების დამზადების მიზნით, საამქროში მოეწყობა საყალიბე უბანი.

საწარმო ნედლეულად გამოიყენებს რკინის (თუჯის და ფოლადის) ჯართს, რომელსაც საწარმოში შემოიტანს ჯართის მიმღები პუნქტებიდან წინასწარ გადარჩეული/ დახარისხებული სახით.

ნედლეული შემოიზიდება ავტომანქანებით, გადმოიტვირთება ამწის საშუალებით და თავსდება ნედლეულის ბაქანზე, რომელიც მოეწყობა ტერიტორიის აღმოსავლეთ ნაწილში. ბაქანზე მოხდება ჯართის მომზადება ღუმელში მისაწოდებლად. მომზადება გულისხმობს მის დაჭრას საჭირო ზომებად. დაჭრა შესაძლებელია განხორციელდეს პრესმაკრატლით ან/და აირული ჭრით, შესაძლებელია ასევე პლაზმური ჭრის გამოყენებაც.

ნედლეულის ბაქნიდან, მომზადებული ჯართი ბადით იდება რესლზე მოძრავ ურიკაზე და გადაიზიდება საამქროში, საიდანაც ჭერის ხიდური ამწით გადაიტანება საღუმელე უბანზე და ელექტროტერფერის საშუალებით მიეწოდება სადნობ ღუმელს.

საღუმელე უბანზე დაგეგმილია 2 ინდუქციური ღუმელის დამონტაჟება, თითოეულის ტევადობა იქნება 2 ტ. ღუმელები იმუშავენ მონაცვლეობით.

ღუმელში კაზმი იყრება თანდათანობით, ოპერატორის მეთვალყურეობით. ფოლადის დნობის შემთხვევაში, შესაძლებელია საჭირო გახდეს მალეგირებელი ფეროშენადნობის დამატება.

ნადნობის გადმოსხმა ხდება ტიგელის ამობრუნებით. გამდნარი ლითონი ისხმება ციცხვებში. ციცხვებიდან წიდის მოხსნა მოხდება ხელის ნიჩბის საშუალებით, წიდა ჩაისხმება მისთვის განკუთვნილ ციცხვში. გამდნარი მეტალი გადაიტანება სხმულების ჩამოსასხმელ უბანზე და ხელის ციცხვით ჩაისხმება წინასწარ მომზადებულ ყალიბებში (კოპებში). ჩამოსხმის დრო დამოკიდებულია სხმულის ზომებზე, შესაძლებელია დასჭირდეს 5 წთ-იდან 40 წთ-მდე.

ყალიბების დამზადება ხდება საყალიბე უბანზე შემდეგნაირად: ნედლეულად გამოიყენება კვარცის ქვიშა და ბენტონიტი. რომლებიც შემოიზიდება მომწოდებლებისაგან და თავსდება შენობის შიგნით ბაქანზე. საყალიბე მასალის მომზადება შესაძლებელია რბიანაში. ზოგ შემთხვევაში საყალიბე მასას ესაჭიროება წინასწარ გამომშრალი ქვიშა, რისთვისაც საამქროში მოეწყობა საშრობი დოლი, რომელიც იმუშავენს ბუნებრივ აირზე. საამქროში დაგეგმილია ორი ერთეული რბიას დამონტაჟება.

რბიანაში საყალიბე მასის მომზადება მოხდება შემდეგნაირად: იყრება კვარცის ქვიშა ემატება ბენტონიტი და იზილება, თუ ქვიშა არ შეიცავს საკმარის ტენს, შესაძლებელია მასალას შერევის დროს დასჭირდეს წყლით დანამვა. შერევის შემდეგ საკოპე მასალა იყრება ბადიაში, საიდანაც ხელის ნიჩბით ნაწილდება წინასწარ მომზადებულ საყალიბეში, რომელშიც მოთავსებულია დასამზადებელი სხმულის ფორმა და იტკეპნება, ვიბროწნეხით. დამზადებული ყალიბები შრება ბუნებრივად, გადაიტანება ჩამოსხმის უბანზე და ლაგდება ისე რომ მოსახერხებელი იყოს მეტალის ჩასასხმელად.

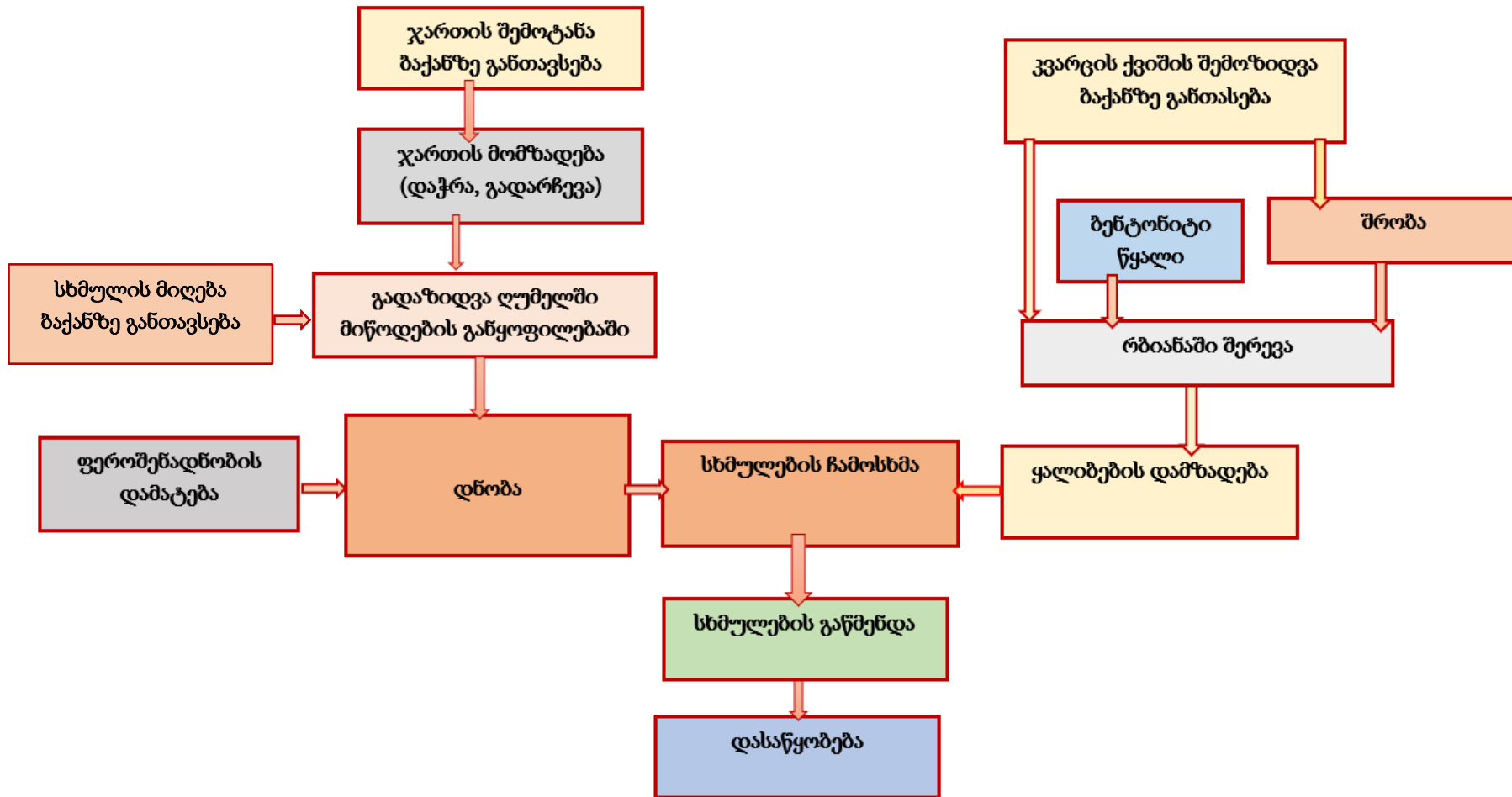
ყალიბებში მეტალის გაცივების შემდეგ ხდება მისი გამობერტყვა მოწყობილობაზე, რომელიც წარმოადგენს 2 მეტრი სიგრძისა და 1,5 მ. სიგანის ვიბრომაგიდას. გამობერტყილი ქვიშა ლენტური ტრანსპორტიორით იყრება ქვიშის ბაქანზე, და ისევ გამოიყენება ყალიბების დასამზადებლად.

სხმულები ცივდება ადგილზე ბუნებრივად, გაცივების შემდეგ გადაიტანება მზა პროდუქციის საწმენდ-დამხარისხებელ უბანზე, სადაც იწმინდება და მოწმდება წუნზე. დეტალების გაწმენდა ხდება ქვიშამტყორცნით ან/და მბრუნავ დოლში. დეტალის ფორმისა და ზომების შესაბამისად შესაძლებელია საჭირო გახდეს ხელის ინსტრუმენტებით გაწმენდა.

წუნდებული დეტალები გროვდება ცალკე ნედლეულზე დასამატებლად, ხოლო მზა პროდუქცია დროებით საწყობდება პროდუქციის ტიპის შესაბამისად არსებული წესით.

ტექნოლოგიური სქემა მოცემულია ნახაზზე N5.1.

ტექნოლოგიური სქემა

5.1. გამოყენებული ნედლეული და მასალები

საწარმოს ძირითად ნედლეულს წარმოადგენს რკინის ჯართი, რომელიც მიიღება ჯართის შემგროვებელი პუნქტებიდან, წინასწარ გადარჩეული და დახარისხებული სახით. ჯართის შემოტანა მოხდება სათანადო მომწოდებლებისაგან, ხელშეკრულების საფუძველზე. შესაძლებელია საწარმოში ნედლეულად, ჯართთან ერთად, გამოყენებული იქნას რკინის ნახევარფაბრიკატი (სხმული, ნამზადი), რომელიც შესყიდული იქნება ბაზარზე მწარმოებლებისაგან ან/და იმპორტიორებისაგან.

წლის განმავლობაში საწარმოში შესაძლებელი იქნება 2 200 ტ. ნედლეულის (რკინის ჯართისა და რკინის სხმულის) გადადნობა.

გადასამუშავებელი ჯართი წარმოადგენს არასახიფათო ნარჩენს - „სახეობებისა და მახასიათებლების მიხედვით ნარჩენების ნუსხისა და კლასიფიკაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 17 აგვისტოს N426 დადგენილების შესაბამისად მისი კოდი შეიძლება იყოს: 15 01 04 - ლითონის შესაფუთი მასალა (რკინა); 16 01 17 - შავი ლითონი (რკინა); 17 04 05 - რკინა და ფოლადი; 17 19 10 01 - რკინა და ფოლადი; 19 12 02 - შავი ლითონი (რკინა); .

როგორც აღინიშნა, საწარმოში შემოტანილი იქნება გადარჩეული ჯართი, რომლის დაბინძურება სახიფათო ნივთიერებებით მოსალოდნელი არ არის. იმ შემთხვევაში თუ შემოტანილ ნედლეულში აღმოჩნდება ნავთობპროდუქტებით ან სხვა სახიფათო ნივთიერებებით დაბინძურებული ჯართი, კომპანია უზრუნველყოფს მის მართვას, როგორც სახიფათო ნარჩენი. დროებით უსაფრთხო განთავსებას საწარმოს ტერიტორიაზე და შემდგომი აღდგენა/განთავსების მიზნით სათანადო ნებართვის მქონე კომპანიაზე გადაცემას.

რკინის ჯართის აღდგენის ოპერაციის კოდია R4 – ლითონების ან ლითონის ნაერთების რეციკლირება/აღდგენა (ჯართის რეციკლირება ფოლადის სადნობ ღუმელში).

რკინის ჯართიდან სათანადო ნაღობის მიღების მიზნით შესაძლებელია საჭირო გახდეს ფეროშენადნობის დამატება, რომელიც შეძენილი იქნება სათანადო მწარმოებლებისაგან.

საწარმოში სხმულების ყალიბების დასამზადებლად საჭიროა კვარცის ქვიშა (წელიწადში 60 ტ.) და ბენტონიტი (წელიწადში 50 ტ.), ფეროშენადნობი 20 ტ-მდე, რომლთა შესყიდვაზეც გაფორმებული იქნება ხელშეკრულება მომწოდებლებთან.

საჭირო წყლის რესურსების მოწოდება მოხდება რუსთავის წყალმომარაგების სერვისცენტრიდან, რომელთანაც უკვე გაფორმებულია ხელშეკრულება წლმომარაგება/წყალარინებაზე.

ენერგო რესურსებით მომარაგება განხორციელდება ენერგო-პრო ჯორჯიას უახლოესი ქვესადგურიდან, რომლის მიერაც, კომპანიის განცხადების საფუძველზე, უკვე მოხდა საწარმოს აბონენტად რეგისტრირება და ქსელზე მიერთება. შედგენილია პროექტი, რომელიც შეთანხმებულია ენერგო-პრო ჯორჯიასთან.

6. აღწერილობითი ნაწილი

საწარმოში წამოიქმნება როგორც არასახიფათო, ისე სახიფათო ნარჩენები.

ძირითადი ტექნოლოგიური პროცესების შედეგად წარმოქმნილი ნარჩენებიდან მნიშვნელოვანია მეტალურგიული წიდა, ფილტრში დალექილი მტვერი, ლუმელების მომსახურების შედეგად წარმოქმნილი ცეცხლგამძლე მასალები (აგურები).

საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 17 აგვისტოს №426 დადგენილებით დამტკიცებული „სახეობისა და მახასიათებლების მიხედვით ნარჩენების ნუსხის განსაზღვრისა და კლასიფიკაციის შესახებ“ ნარჩენების ნუსხის შესაბამისად - შავი მეტალურგიისა და ფოლადსასხმელი ინდუსტრიიდან წარმოქმნილი წიდა (10 02 02) და სხვა წიდეები და ფილტრის ნაღებები (10 02 15) არ წარმოადგენს სახიფათო ნარჩენებს. შესაძლებელია მათი გამოყენება ან/და განთავსება მყარი, არასახიფათო ნარჩენების ნაგავსაყრელზე. წიდა გამოიყენება გადაეცემა მყარი ნარჩენების მართვის კომანიას, ნაგავსაყრელზე მუნიციპალური ნარჩენების ნაყარის გადაფარვის მიზნით, ან განთავსდება შპს „რუსთავის ფოლადის“ წიდისა და ჯართის გადამამუშავებელ საწარმოს წიდასაყარზე.

რაც შეეხება ცეცხლგამძლე ნარჩენებს, რომელიც წარმოიქმნება მეტალურგიული პროცესებიდან, მას შეესაბამება სარკისებური კოდი (16 11 03* და 16 11 04), შესაბამისად განხილული უნდა იყოს როგორც სახიფათო ნარჩენი. რადგან ლუმელის ამონაგის მომზადების პროცესში არ არის გამოყენებული ერთი მაინც სახიფათო კომპონენტების შემცველი მასალები, ნარჩენებში სახიფათო ნივთიერებების არსებობა მოსალოდნელი არ არის. ამის გათვალისწინებით საწარმო მოახდენს ნარჩენის შემადგენლობის გამოკვლევას, აკრედიტებული ლაბორატორიის მეშვეობით, რომლის დასკვნის შესაბამისად მოხდება ნარჩენის სათანადო მართვა. თუ ლაბორატორიის დასკვნებით ნარჩენი მიჩნეული იქნება არასახიფათოდ, კომპანია შესაბამისი მტკიცებულებებით მიმართავს სამინისტროს ნარჩენზე არასახიფათო კოდის მინიჭების თაობაზე.

ნარჩენები წარმოიქმნება, ასევე, ტექნოლოგიური მოწყობილობების, მანქანა - დანადგარების ექსპლუატაციის, შეკეთებისა და მომსახურების შედეგად, საწარმოს ტერიტორიაზე ტექნიკუდან ნავთობპროდუქტების ავარიული დაღვრის შედეგად, ასევე მუშა-მოსამსახურეთა საყოფაცხოვრებო დანიშნულების სათავსოში და ოფისში.

წარმოქმნილი ნარჩენების ნუსხა მოცემულია „სახეობებისა და მახასიათებლების მიხედვით ნარჩენების ნუსხისა და კლასიფიკაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 17 აგვისტოს №426 დადგენილებით დამტკიცებული მე-3 დანართის ნაწილი 2-ის შესაბამისად, ცხრილში 6.1-ში.

ცხრილი 6.1. ობიექტზე წარმოქმნილი ნარჩენების ნუსხა

№	ნარჩენის კოდი	ნარჩენის დასახელება	სახიფათო (დიახ/არა)	სახიფათოობის მახასიათებელი	განთავსების/ აღდგნის ოპერაციები
1.	20 03 01	შერეული მუნიციპალური ნარჩენები	არა	--	D1
2.	08 03 17*	პრინტერის ტონერი/მელნის ნარჩენი რომელიც შეიცავს საშიშ ნივთიერებებს	დიახ	H15	D10
3.	15 02 02*	აბსორბენტები, ფილტრის მასალები (ზეთის ფილტრის ჩათვლით, რომელიც არ არის განხილული სხვა კატეგორიაში), საწმენდი ნაჭრები და დამცავი ტანსაცმელი, რომელიც დაბინძურებულია საშიში ქიმიური ნივთიერებებით	დიახ	H15	D10
4.	15 02 03	აბსორბენტები, ფილტრის მასალები, საწმენდი ნაჭრები და დამცავი ტანსაცმელი, რომელიც არ გვხვდება 16 02 02 პუნქტში	არა	-	D1
5.	13 03 08*	სინთეტური საიზოლაციო და თბოგადამცემი ზეთები	დიახ	H3-H5	D10
6.	13 01 11*	სინთეზური ჰიდრაულიკური ზეთები	დიახ	H3-H5	D10
7.	13 02 06*	ძრავისა და კბილანური გადაცემის კოლოფის სინთეტიკური ზეთები და სხვა ზეთოვანი ლუბრიკანტები	დიახ	H3-H5	R9
8.	10 02 02	გადაუმუშავებელი წიდა	არა		D1

9.	10 02 15	სხვა წილები და ფილტრის ნარჩენები	არა		D1
10.	16 11 03*	სხვა მოსაპირკეთებელი მასალა და ცეცხლგამძლე ნარჩენები მეტალურგიული პროცესებიდან, რომელიც შეიცავს სახიფათო ნივთიერებებს	დიახ	H14	D10
11.	16 11 04	სხვა მოსაპირკეთებელი მასალა და ცეცხლგამძლე ნარჩენები მეტალურგიული პროცესებიდან, რომელსაც არ ვხვდებით 16 11 03 პუნქტში	არა		D1
12.	18 01 03*	ნარჩენები, რომელთა შეგროვება და განადგურება ექვემდებარება სპეციალურ მოთხოვნებს ინფექციების გავრცელების პრევენციის მიზნით	დიახ	H9	D10

წლის განმავლობაში წარმოქმნილი ნარჩენების სავარაუდო რაოდენობები, მათი აგრეგატული მდგომარეობა და ინფორმაცია ნარჩენების შემდგომი გამოყენების შესახებ მოცემულია ცხრილში 6.2.

ცხრილი 6.2. ნარჩენების მოსალოდნელი რაოდენობა და მართვა

ნარჩენის სახეობა	ნარჩენის კოდი	ნარჩენის დასახელება	აგრეგატული მდგომარეობა	სავარაუდო რაოდენობა წლების მიხედვით			შემდგომი აღდგენა/განთავსება
				2021	2022	2023	
არასახიფათო	20 03 01	შერეული მუნიციპალური ნარჩენები	მყარი	1,5 ტ	3,5 ტ	3,5 ტ	გაიტანება რუსთავის კომუნალური სამსახურის მიერ და განთავსდება გარდაბნის მუნიციპალური ნარჩენების პოლიგონზე
სახიფათო	08 03 17*	პრინტერის ტონერი/მელნის ნარჩენი რომელიც შეიცავს საშიშ ნივთიერებებს	მყარი	0,5 კგ	1 კგ	1 კგ	შეგროვდება სპეციალურად გამოყოფილ ადგილას. კონტრაქტის საფუძველზე ტრანსპორტირებისთვის გადაეცემა შპს „ეკო სერვის ჯორჯიას“ ს/კ: 405123566; ნარჩენების შემგროვებელ ორგანიზაციად რეგისტრაციის ნომერი: 3286901274. ხოლო საბოლოო დამუშავების მიზნით შპს „მედიკალ ტექნოლოგს“ ს/კ: 404384590; ნებართვა: “ბრძანება N-1037” 30.12.2015 ან/და შპს „სანიტარი“-ს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა N71. 06.10.2017
სახიფათო	15 02 02*	აბსორბენტები, ფილტრის მასალები (ზეთის ფილტრის ჩათვლით, რომელიც არ არის განხილული სხვა კატეგორიაში), საწმენდი ნაჭრები და დამცავი	მყარი	10 კგ	20 კგ	20 კგ	შეგროვდება სპეციალურად გამოყოფილ ჰერმეტიკულ კასრში. კონტრაქტის საფუძველზე ტრანსპორტირებისთვის გადაეცემა შპს „ეკო სერვის ჯორჯიას“ ს/კ: 405123566; ნარჩენების შემგროვებელ ორგანიზაციად რეგისტრაციის ნომერი: 3286901274. ხოლო საბოლოო დამუშავების მიზნით შპს „მედიკალ

		ტანისამოსი, რომელიც დაბინძურებულია საშიში ქიმიური ნივთიერებებით					ტექნოლოგ“ ს/კ: 404384590; ნებართვა: “ზრძანება N-1037” 30.12.2015 ან/და შპს „სანიტარი“-ს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა N71. 06.10.2017
არასახიფათო	15 02 03	აბსორბენტები, ფილტრის მასალები, საწმენდი ნაჭრები და დამცავი ტანისამოსი, რომელიც არ გვხვდება 16 02 02 პუნქტში	მყარი	10 კგ	30 კგ	30 კგ	შეგროვდება სპეციალურად გამოყოფილ კონტეინერში და გადაეცემა საქართველოს მყარი ნარჩენების მართვის კომპანიას ნაგავსაყრელზე განსათავსებლად.
სახიფათო	13 03 08*	სინთეტური საიზოლაციო და თბოგადამცემი ზეთები	თხევადი	10 კგ	20 კგ	20 კგ	შეგროვდება სპეციალურად გამოყოფილ ჰერმეტიკულ კასრში. კონტრაქტის საფუძველზე ტრანსპორტირებისთვის გადაეცემა შპს „ეკო სერვის ჯორჯიას“ ს/კ: 405123566; ნარჩენების შემგროვებელ ორგანიზაციად რეგისტრაციის ნომერი: 3286901274. ხოლო საბოლოო დამუშავების მიზნით შპს „მედიკალ ტექნოლოგ“ ს/კ: 404384590; ნებართვა: “ზრძანება N-1037” 30.12.2015 ან/და შპს „სანიტარი“-ს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა N71. 06.10.2017
სახიფათო	13 01 11*	სინთეზური ჰიდრაულიკური ზეთები	თხევადი	5 კგ	10 კგ	10 კგ	შეგროვდება სპეციალურად გამოყოფილ ჰერმეტიკულ კასრში. კონტრაქტის საფუძველზე ტრანსპორტირებისთვის გადაეცემა შპს „ეკო სერვის ჯორჯიას“ ს/კ: 405123566; ნარჩენების შემგროვებელ ორგანიზაციად რეგისტრაციის

							ნომერი: 3286901274. ხოლო საბოლოო დამუშავების მიზნით შპს „მედიკალ ტექნოლოგს“ ს/კ: 404384590; ნებართვა: “ბრძანება N-1037” 30.12.2015 ან/და შპს „სანიტარი“-ს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა N71. 06.10.2017
სახიფათო	13 02 06*	ძრავისა და კბილანური გადაცემის კოლოფის სინთეტიკური ზეთები და სხვა ზეთოვანი ლუბრიკანტები	თხევადი	10 კგ	20 კგ	20 კგ	შეგროვდება სპეციალურად გამოყოფილ ჰერმეტიკულ კასრში. კონტრაქტის საფუძველზე ტრანსპორტირებისთვის გადაეცემა შპს „ეკო სერვის ჯორჯიას“ ს/კ: 405123566; ნარჩენების შემგროვებელ ორგანიზაციად რეგისტრაციის ნომერი: 3286901274. ხოლო საბოლოო დამუშავების მიზნით შპს „მედიკალ ტექნოლოგს“ ს/კ: 404384590; ნებართვა: “ბრძანება N-1037” 30.12.2015 ან/და შპს „სანიტარი“-ს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა N71. 06.10.2017
არასახიფათო	10 02 02	გადაუმუშავებელი წიდა	მყარი	10 ტ	70 ტ	70 ტ	შეგროვდება სპეციალურად გამოყოფილ მობეტონებულ ბაქანზე. ნაწილი გადაეცემა საქართველოს მყარი ნარჩენების მართვის კომპანიას ნაგავსაყრელზე განსათავსებლად, ხოლო ნაწილი შემდგომი მართვის მიზნით შპს „რუსთავის ფოლადის“ (ს/კ 404411908) წიდისა და ჯართის გადამამუშავებელ საწარმოს (წიდასაყარი)

არასახიფათო	10 02 15	სხვა წიდეები და ფილტრის ნარჩენები	მყარი	0,3 ტ	2,7 ტ	2,7 ტ	შეგროვდება ბიგ-ბეგებში, განთავსდება სპეციალურად გამოყოფილ ადგილას. გადაეცემა საქართველოს მყარი ნარჩენების მართვის კომპანიას განთავსდება ნაგავსაყრელზე.
სახიფათო	16 11 03*	სხვა მოსაპირკეთებელი მასალა და ცეცხლგამძლე ნარჩენები მეტალურგიული პროცესებიდან, რომელიც შეიცავს სახიფათო ნივთიერებებს	მყარი	0,1 ტ.	1 ტ	1 ტ	შეგროვდება სპეციალურად გამოყოფილ ადგილას. ანალიზისათვის ნიმუშები გაეგზავნება საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სპეც. ლაბორატორიას. ლაბორატორიის დასკვნის (რომ ნარჩენი არ შეიცავს სახიფათო ნივთიერებებს) საფუძველზე განთავსდება საქართველოს მყარი ნარჩენების მართვის კომპანიის ნაგავსაყრელზე. სახიფათოობის დადასტურების შემთხვევაში, შემდგომი მართვის მიზნით გადაეცემა შპს სანიტარს, ტრანსპორტირება განხორციელდება შპს „ეკოსერვისჯორჯიას“ ან შპს „სანიტარის“ მიერ.
არასახიფათო	16 11 04	სხვა მოსაპირკეთებელი მასალა და ცეცხლგამძლე ნარჩენები მეტალურგიული პროცესებიდან, რომელსაც არ ვხვდებით 16 11 03 პუნქტში					
სახიფათო	18 01 03*	ნარჩენები, რომელთა შეგროვება და განადგურება ექვემდებარება სპეციალურ მოთხოვნებს ინფექციების გავრცელების პრევენციის მიზნით	მყარი	5 კგ	15 კგ	15 კგ	შეგროვდება სპეციალურ ყუთებში, კონტრაქტის საფუძველზე გადაეცემა შპს „მედიქალ ტექნოლოგი“-ს განთავსების მიზნით

7. ნარჩენების მართვა

საწარმოს ნარჩენების მართვა განხორციელდება მოქმედი კანონმდებლობის სრული დაცვით, რაც მოიცავს: წარმოქმნილი ნარჩენების რაოდენობის შემცირებას; შესაძლებლობის შემთხვევაში ნარჩენების მეორადი გამოყენებას; წარმოქმნილი ნარჩენების იდენტიფიკაციას სახეობების მიხედვით; ნარჩენების სეპარირებული შეგროვების უზრუნველყოფას; ნარჩენების ტრანსპორტირების სათანადო პირობების უზრუნველყოფას; გაუვნებლობის, გადამუშავების ან უტილიზაციის დროს გარემოს და ადამიანის ჯანმრთელობისათვის უვნებელი მეთოდების გამოყენებას; ნარჩენების მართვაზე პერსონალის პასუხისმგებლობის განსაზღვრას; ნარჩენების აღრიცხვის უზრუნველყოფას.

კომპანიის საქმიანობის შედეგად წარმოქმნილი ყველა ნარჩენი იქნება იდენტიფიცირებული და შეგროვდება სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებზე ან კონტეინერებში და დროებით დასაწყობდება ნარჩენების სათავსოში ან/და სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებზე.

შეგროვების შემდეგ გადაეცემა სათანადო ნებართვის მქონე კონტრაქტორებს, შემდგომი აღდგენის ან განთავსების მიზნით.

ნარჩენების რაოდენობის შემცირების მიზნით, მასალები რომელთა გამოყენება შესაძლებელია განმეორებით გამოყენებული იქნება ადგილზე, ან გადაეცემა შესაბამის მომხმარებლებს.

მეტალურგიული წიდის შემდგომი გამოყენების მიზნით საწარმო იზრუნებს მომხმარებლების მოძიებაზე.

მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვება მოხდება სპეციალურ კონტეინერებში, რომლებიც განთავსებული იქნება საყოფაცხოვრებო დანიშნულების სათავსოში, ადმინისტრაციული ოფისის და საწარმოს ტერიტორიებზე. ნარჩენების გატანა პერიოდულად მოხდება ადგილობრივი მუნიციპალური სამსახურის მიერ, ხელშეკრულების საფუძველზე.

საწარმოში ცალკე შეგროვდება სამედიცინო ნარჩენები, რომელიც პერიოდულად გაიტანება ტერიტორიიდან ნებართვიანი კონტრაქტორის მიერ.

გამოყენებული ტექნოლოგიური დანადგარებისა და ტექნიკისა მომსახურეობის შედეგად წარმოქმნილი ნარჩენები (ფილტრები, ნავთობროდუქტებით დაბინძურებული საწმენდი ნაჭრები და სხვა) მოითხოვს სათანადო მართვას, მისი დროებითი შენახვის მიზნით საწარმოში მოეწყობა დახურული სათავსო ნავთობროდუქტები და ნავთობპროდუქტებით დაბინძურებული ნარჩენები, შეგროვდება სპეციალურ მოცულობებში და ტრანსპორტირების მიზნით გადაეცემა შპს „ეკო სერვის ჯორჯია“-ს, რომელიც ნარჩენებს გადასცემს შესაბამისი ნებართვის მქონე ორგანიზაციებს შემდგომი გაუვნებლობისათვის.

7.1. ნარჩენების აღივსება და ანგარიშგება

ნარჩენების მართვის კოდექსის (მუხლი 29) თანახმად შპს „ჯეო ენტერპრაიზ“-ი ვალდებულია აწარმოოს ნარჩენების აღივსება-ანგარიშგება სამინისტროს წინაშე და ნარჩენების შესახებ მონაცემები შეინახოს 3 წლის განმავლობაში.

ნარჩენების აღივსების წარმოების, ანგარიშგების განხორციელების ფორმა და შინაარსი განსაზღვრულია საქართველოს მთავრობის დადგენილებით (საქართველოს მთავრობის დადგენილება N422, 2015 წლის 11 აგვისტო) „ნარჩენების აღივსების წარმოების, ანგარიშგების განხორციელების ფორმისა და შინაარსის შესახებ“. აღივსება-ანგარიშგების ფორმების შევსება და სამინისტროში წარდგენა იწარმოებს ელექტრონული ფორმით, ნარჩენების მონაცემთა ბაზაში „აღივსება-ანგარიშგების ელექტრონული ფორმების და ნარჩენების მონაცემთა ბაზის ელექტრონული ფორმების შევსების წესის შესახებ“, შესაბამისად.

ნარჩენების აღივსების წარმოებისა და ანგარიშგების მიზანია ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებული საქმიანობების შესახებ სრული და საიმედო ინფორმაციის მიღება, რაც მიიღწევა მონაცემების ელექტრონული დოკუმენტირებისა და ანგარიშგების პროცედურების დადგენილი წესით და ასევე იმ ფიზიკური და იურიდიული პირების ვალდებულებების განსაზღვრით, რომლებიც წარმოქმნიან, აგროვებენ, გადაზიდვენ ან/და ამუშავებენ ნარჩენებს.

ნარჩენების მონაცემთა ბაზის ადმინისტრირებას ახორციელებს სამინისტრო, რომელიც უფლებამოსილია გამოსცეს შესაბამისი ინსტრუქციები, მათი პრაქტიკაში გატარების მიზნით.

კომპანია წარმოქმნილი ნარჩენების აღივსებას აწარმოებს სპეციალურ ჟურნალში, რომელშიც მითითებული იქნება წარმოქმნილი ნარჩენების რაოდენობა, წარმოქმნის ადგილი და მახასიათებლები.

სავარაუდოდ წლის განმავლობაში ნარჩენების წარმოქმნის რაოდენობები და ნარჩენების შემდგომი გამოყენება მოცემულია ცხრილში 6.2.

7.2. ნარჩენების პრევენციის ღონისძიებები

ნარჩენების წარმოქმნის პრევენციის ფორმას წარმოადგენს გარემოსდაცვითი უსაფრთხოების წესების დაცვა, მანქანა დანადგარების სწორი და უსაფრთხო ექსპლუატაცია. წარმოქმნილი ნარჩენების შეგროვება და სწორი მართვა.

პრევენცია შეიძლება იყოს ორი მიმართულებით: რაოდენობრივი და ხარისხობრივი.

საწარმო არ შეიძენს ისეთ და იმ რაოდენობის ნედლეულს და მასალებს, რომელიც არ არის საჭირო წარმოებისათვის. ჯართის შემოტანის დროს მკაცრად გაკონტროლდება მისი შემადგენლობა და ხარისხი.

საწარმოში სახიფათო ნარჩენების წარმოქმნის რისკი დაკავშირებულია ავარიულ შემთხვევებთან, ნარჩენების არასათანადო მართვასთან.

კომპანიის მიერ მკაცრად იქნება დაცული მანქანა-მოწყობილობების უსაფრთხო ექსპლუატაცია, რაც მინიმუმამდე შეამცირებს ავარიულ შემთხვევებს და წარმოქმნილი ნარჩენების რაოდენობას.

რაც შეეხება ტექნოლოგიური პროცესების დროს წარმოქმნილ წიდებს, მისი განთავსება მოხდება მობეტონებულ ბაქანზე, არსებული ლიტერატურული წყაროებისა და მეტალურგიული საწარმოთა მრავალწლიანი გამოცდილებით, წიდა შესაძლებელია გამოყენებული იქნას ინერტული მასალის შემცველად. გამოიყენება მუნიციპალური ნარჩენების ნაგავსაყრელზე ნაყარის გადასაფარად, საწარმო იზრუნებს მაქსიმალურად მოხდეს წიდის მეორადი გამოყენება.

ზემოაღნიშნულით მოხდება ნარჩენების რაოდენობრივი პრევენცია.

რაც შეეხება ხარისხობრივ პრევენციას, აღნიშნული უნდა განხორციელდეს სახიფათო ნარჩენების რაოდენობრივი შემცირების ხარჯზე. ამ მიმართულებისთვის უმნიშვნელოვანესია ნარჩენების სეპარირების მეთოდის დანერგვა და ნარჩენების მართვაზე შიდა კონტროლის განხორციელება.

საწარმოში წარმოქმნილი ყველა ნარჩენი განთავსდება მისთვის განკუთვნილ შეფუთვაში ან/და ადგილას.

7.3. ნარჩენების სეპარირება

ნარჩენების სეპარირებულ შეგროვებასა და გადამუშავებას ნარჩენების მართვის სფეროში ალტერნატივა არ გააჩნია, რომელიც ასევე უზრუნველყოფს მის რაოდენობრივ პრევენციასაც.

საწარმოში წარმოიქმნება გადასამუშავებლად ვარგისი ნარჩენები, რომელთა გადამუშავების შედეგად იზოგება ბუნებრივი რესურსები და მცირდება ნარჩენები. დღევანდელი რეალობიდან გამომდინარე, უმნიშვნელოვანესია ნარჩენების შემცირება, რისთვისაც აუცილებელია ნარჩენების სეპარირებული შეგროვების დანერგვა მისი წარმოქმნის ადგილებზე.

ნარჩენების შეგროვება-განთავსების დროს უნდა გამოირიცხოს მათი შერევა. სახიფათო ნარჩენების განთავსებისათვის გამოყოფილი იქნება სპეციალური სათავსო და მარკირებული თავდახურული ჭურჭელი, რომლებშიც ნარჩენების განთავსება მოხდება სწორი იდენტიფიკაციის შემდეგ.

ნარჩენები შეგროვდება და განთავსდება სახეობებისა და მახასიათებლების შესაბამისად, მისთვის გამოყოფილ ადგილებზე, კონტეინერებში ან სათავსოში.

აღნიშნული უზრუნველყოფს არასახიფათო ნარჩენების ხელახალი გამოყენების შესაძლებლობას, სახიფათო ნარჩენების შემთხვევაში მათი აღდგენის შესაძლებლობას.

შერეული მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვება მოხდება ტერიტორიაზე განთავსებულ სპეციალურ კონტეინერში.

7.4. ნარჩენების დროებითი შენახვის მეთოდები და პირობები

საწარმოში წარმოქმნილი ნარჩენები შეგროვდება სახეობების მიხედვით, მათთვის განკუთვნილ მოცულობებში.

სახიფათო ნარჩენების დროებით შენახვისათვის მოეწყობა სათანადო სათავსო, რომელშიც ნარჩენების კონტეინერები განთავსდება სტელაჟებზე ან თაროებზე. სათავსო იქნება დახურული, გარეშე პირთა მოხვედრისაგან დაცული.

სამუშაოების წარმოების უბნებზე განთავსებული იქნება საყოფაცხოვრებო და სახიფათო ნარჩენების კონტეინერები. შეგროვებული ნარჩენები გადაეცემა სათანადო ნებართვის მქონე კონტრაქტორებს.

კონტეინერში შეგროვებული საყოფაცხოვრებო ნარჩენები, პერიოდულად გაიტანება გარდაბნის მუნიციპალური ნარჩენების პოლიგონზე.

8. ნარჩენების მართვის ზომები და მომუშავე პერსონალის სწავლება

სახიფათო ნარჩენების წარმომქმნელი ვალდებულია მოამზადოს სახიფათო ნარჩენების საინფორმაციო ფურცელი თითოეული ნარჩენისათვის ცალ-ცალკე, დამტკიცებული ფორმის მიხედვით (ცხრილი 8.1).

ცხრილი 8.1. სახიფათო ნარჩენების საინფორმაციო ფურცელი

სახიფათო ნარჩენების კოდი		სახიფათო ნარჩენის დასახელება	
სახიფათო თვისებები	კლასიფიკაციის სისტემა	H კოდები	საშიშროების კლასი
	ძირითადი:		
	დამატებითი:		
პროცესი/საქმიანობა, რომლის შედეგად წარმოიქმნება სახიფათო ნარჩენები			
ფიზიკური თვისებები	მყარი ☐ თხევადი ☐ ლექი ☐ აირი ☐	შენიშვნა	

ქიმიური თვისებები	მჟავა	☐	შენიშვნა
	ტუტე	☐	
	ორგანული	☐	
	არაორგანული	☐	
	ხსნადი	☐	
	უხსნადი	☐	
გამოსაყენებელი შეფუთვის ან კონტეინერის სახეობა	საშიშროების ნიშნები, რომლებიც გამოყენებული უნდა იყოს შენახვის/ტრანსპორტირების დროს		
პირველადი დახმარება	ზომები საგანგებო სიტუაციის დროს		

სახიფათო ნარჩენების გადამზიდველი ვალდებულია სახიფათო ნარჩენების ტრანსპორტირებისას თან იქონიოს ნარჩენების საინფორმაციო ფურცელი და სახიფათო ნარჩენების ტრანსპორტირების ფორმა (ცხრილი 8.2).

ცხრილი 8.2. სახიფათო ნარჩენების ტრანსპორტირების ფორმა

1. გამგზავნი

კომპანია	საკონტაქტო პირი	მისამართი/ტელეფონი
----------	-----------------	--------------------

2. მიმღები

კომპანია	საკონტაქტო პირი	მისამართი/ტელეფონი
----------	-----------------	--------------------

3. დატვირთვის ადგილი

კომპანია	საკონტაქტო პირი	მისამართი/ტელეფონი
----------	-----------------	--------------------

4. გადმოტვირთვის ადგილი

კომპანია	საკონტაქტო პირი	მისამართი/ტელეფონი
----------	-----------------	--------------------

5. გადამზიდველი №1

კომპანია	საკონტაქტო პირი	მისამართი/ტელეფონი:	ავტოსატრანსპორტო საშუალების რეგისტრაციის ნომერი:	ტრალიერის რეგისტრაციის ნომერი:	სარკინიგზო გადაზიდვა N:
----------	-----------------	---------------------	--	--------------------------------	-------------------------

6. გადამზიდველი №2

კომპანია	საკონტაქტო პ	მისამართი/ტელეფონი:	ავტოსატრანსპორტო საშუალების რეგისტრაციის ნომერი:	ტრაილერის რეგისტრაციის ნომერი:	სარკინიგზო გადაზიდვა N:
----------	--------------	---------------------	--	--------------------------------	-------------------------

ტრანსპორტირება

7. №	8. ნარჩენის კოდი	9. ნარჩენის დასახელება	10. ოდენობა (კგ)

დადასტურება:

11. ნარჩენები გადაეცა გადამზიდველს	12. ნარჩენები მიიღო გადამზიდველმა	13. ნარჩენები გადაეცა მიმღებს	14. ნარჩენები მიღებულია შენახვის/აღდგენის/განთავსების მიზნით
თარიღი/დრო	თარიღი/დრო	თარიღი/დრო	თარიღი/დრო
გამგზავნის ხელმოწერა	გადამზიდველის ხელმოწერა	გადამზიდველის ხელმოწერა	მიმღების ხელმოწერა

სახიფათო ნარჩენების ტრანსპორტირების დროს გამოყენებული იქნება მათი სახეობისა და მახასიათებლების შესაბამისი ნიშნები, საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 3 იანვრის N32 დადგენილებით დამტკიცებული „ავტოსატრანსპორტო საშუალებებით ტვირთის გადაზიდვის წესის“ ტექნიკური რეგლამენტის შესაბამისად. სახიფათოობის ნიშნები მოცემულია ცხრილში 8.3. ცხრილი 8.3. სახიფათო ტვირთის საშიშროების ნიშნების ნიმუშები.

ნიშნის N	საშიშროების კლასი	ნიშნის ნიმუში	სიმბოლო	ფონი	წარწერა
1	საშიშროების კლასი 1 ფეთქებადი ნივთიერებები	 ქვეკლასი 1.1, 1.2, 1.3	ფეთქებადი ბომბი – შავი	ნარინჯის-ფერი	ციფრი «1» – ქვედა კუთხეში, შავი ** ადგილი ქვეკლასის აღნიშვნისათვის ** ადგილი შეთავსებადობის ჯგუფის აღნიშვნისათვის
1.4		 ქვეკლასი 1.4	ციფრი «1,4» – შავი		

1.5		 ქვეკლასი 1.4	ციფრი «1,5» – შავი		
1.6		 ქვეკლასი 1.4	ციფრი «1,6» – შავი		
2.1	საშიშროების კლასი 2 აირები	 ადვილალეზადი	ალი – შავი ან თეთრი	წითელი	ციფრი «2» – ქვედა კუთხეში, შავი ან თეთრი
2.2		 არალეზადი, არატოქსიკური	აირბალონი – შავი ან თეთრი	მწვანე	

2.3		 ტოქსიკური	თავის ქალა გადაჯვარედ ი-ნებული ძვლებით – შავი	თეთრი	ციფრი «2» – ქვედა კუთხეში, შავი
3	საშიშროების კლასი 3 ადვილალეზად ი სითხეები		ალი – შავი ან თეთრი	წითელი	ციფრი «3» – ქვედა კუთხეში, შავი ან თეთრი
4.1	საშიშროების კლასი 4 აალეზადი მყარი ნივთიერებები	 ადვილალეზადი მყარი ნივთიერებები	ალი – შავი	თეთრი, შვიდი ვერტიკალური წითელი ზოლით	ციფრი «4» – ქვედა კუთხეში, შავი
4.2		 თვითაალეზადი ნივთიერებები	ალი – შავი	ზედა ნახევარი თეთრი, ქვედა – წითელი	
4.3			ალი – შავი ან თეთრი	ლურჯი	ციფრი «4» – ქვედა კუთხეში, შავი ან თეთრი

		 <p>ნივთიერებები, რომლებიც წყალთან კონტაქტისას გამოყოფენ აალებად გაზებს</p>			
5.1	საშიშროების კლასი 5 მუანგავი ნივთიერებები და ორგანული პეროქსიდები	 <p>მუანგავი ნივთიერებები</p>	ალი წრებაზის ზემოთ – შავი	ყვითელი	ციფრი «5.1» – ქვედა კუთხეში
5.2		 <p>ორგანული პეროქსიდები</p>			ციფრი «5.2» ქვედა კუთხეში, ნიშნის ქვედა ნახევარში შესაძლებელია წარწერა «ინფექციური ნივთიერება» ან/და «დაზიანების ან დაღვრის შემთხვევაში დაუყოვნებლივ ეცნობოს ჯანმრთელობის დაცვის ორგანოებს»
6.1	საშიშროების კლასი 6 ტოქსიკური და ინფექციური ნივთიერებები	 <p>ტოქსიკური ნივთიერებები</p>	თავის ქალა გადაჯვარედინებული ძვლებით – შავი	თეთრი	ციფრი «6» – ქვედა კუთხეში

6.2		 <p>ინფექციური ნივთიერებები</p>	წრებაზე დადებული სამი ნახევარ- მთვარე – შავი	თეთრი	
7A	სამიშროების კლასი 7 რადიოაქტიური ნივთიერებები და მასალები	 <p>კატეგორია 1</p>	სამყურა – შავი	თეთრი	ციფრი «7» ქვედა კუთხეში, ნიშნის ქვედა ნახევარში სავალდებულოა ტექსტი შავი ფერით: «RADIOACTIVE» (რადიოაქტიური) «CONTENTS.....» (შემცველობა.....) «ACTIVITY.....» (აქტიურობა.....)... სიტყვას «RADIOACTIVE» უნ- და მოჰყვებოდეს ორი წითელი ვერტიკალური ზოლი...
7B		 <p>კატეგორია 2</p>		ზედა ნახევარი ყვითელი თეთრი ქობით, ქვედა – თეთრი	ციფრი «7» ქვედა კუთხეში, ნიშნის ქვედა ნახევარში სავალდებულოა ტექსტი შავი ფერით: «RADIOACTIVE» (რადიოაქტიური) «CONTENTS.....» (შემცველობა.....) «ACTIVITY.....» (აქტიურობა.....)... სიტყვას «RADIOACTIVE» უნ- და მოჰყვებოდეს ორი წითელი ვერტიკალური ზოლი...

7C		 <p>კატეგორია 3</p>			<p>ციფრი «7» ქვედა კუთხეში, ნიშნის ქვედა ნახევარში სავალდებულოა ტექსტი შავი ფერით: «RADIOACTIVE» (რადიოაქტიური) «CONTENTS.....» (შემცველობა.....) «ACTIVITY.....» (აქტიურობა.....)... სიტყვას «RADIOACTIVE» უნდა მოჰყვებოდეს სამი წითელი ვერტიკალური ზოლი...</p>
7E		 <p>დაშლადი მასალა კლასი 7</p>	წარწერა «გამყოფი»	თეთრი	<p>ციფრი «7» ქვედა კუთხეში, სავალდებულოა ტექსტი შავი ფერით: ნიშნის ზედა ნახევარში სიტყვა «FISSILE» (დაშლადი), ნიშნის ქვედა ნახევარში შავ მართკუთხედში «CRITICALITY SAFETY INDEX» (უსაფრთხოების ინდექსი კრიტიკულობაზე)</p>
8	საშიშროების კლასი 8 კოროზიული და მწველი ნივთიერებები		ორი სინჯარიდან გადმოსასხმელი სითხეები, რომლებიც აზიანებენ ხელს ან ლითონს	ზედა ნახევარი თეთრი, ქვედა – შავი თეთრი კობით	ციფრი «8» – ქვედა კუთხეში, თეთრი
9	საშიშროების კლასი 9 სხვა სახიფათო ნივთიერებები და ნაკეთობები		ზედა ნახევარში შვიდი ვერტიკალური შავი ზოლი	თეთრი	ხაზგასმული ციფრი «9» – ქვედა კუთხეში

8.1. მომუშავეთა სწავლება

ნარჩენების მართვის კოდექსის მე-15 მუხლის შესაბამისად საწარმოს ჰყავს გარემოსდაცვით მმართველი, რომელიც მუდმივად ჩაუტარებს სწავლებას თანამშრომლებს ნარჩენებისადმი მოპყრობის წესებისა და მოთხოვნების გასაცნობად.

გარემოსდაცვითი მმართველი აწარმოებს ჟურნალს, სადაც აღირიცხება წარმოქმნილი, დაგროვილი და გატანილი ნარჩენების სახეობა და მოცულობა.

ნარჩენების მართვაზე პასუხისმგებელი პირის სისტემატურად გააკონტროლებს:

- ნარჩენების შესაგროვებელი ტარის ვარგისიანობას;
- ტარაზე მარკირების არსებობას;
- ნარჩენების დროებითი განთავსების მოედნების/სათავსის მდგომარეობას;
- დაგროვილი ნარჩენების რაოდენობას და დადგენილი ნორმატივთან შესაბამისობას (ვიზუალური კონტროლი);
- ნარჩენების სტრუქტურული ერთეულის ტერიტორიიდან გატანის პერიოდულობის დაცვას;
- ნარჩენების ტერიტორიიდან გატანის მოთხოვნების დაცვას;
- ეკოლოგიური უსაფრთხოების და უსაფრთხოების ტექნიკის დაცვის მოთხოვნების შესრულებას.

9. ინფორმაცია ნარჩენების ტრანსპორტირებისა და დამუშავების განმხორციელებელი სუბიექტის შესახებ

- შერეული მუნიციპალური ნარჩენების, ქალაქი და მუყაოს, მცირე ზომის პლასტმასის (საყოფაცხოვრებო) გატანაზე ხელშეკრულება გაფორმებულია რუსთავის ა(ა)იპ „სპეციალური სერვისები“-თან.
- საწარმოს ტერიტორიიდან სახიფათო ნარჩენების ტრანსპორტირება მოხდება ნარჩენების ტრანსპორტირებისა და შეგროვებაზე უფლებამოსილი კომპანიის მიერ - შპს „ეკო სერვის ჯორჯია“-ს (რეგისტრაციის ნომერი 3286901274), ან/და შპს „სანიტარის“ მიერ;
- ნახმარი ზეთები, ფილტრის მასალები და საწმენდი ნაჭრები დროებით შენახული იქნება დახურულ შენობაში, ხოლო შემდეგ, ინსინერაციის ან აღდგენის მიზნით შპს „მედიქალ ტექნოლოგი“-ს ნებართვა N000233. 16.01.2017წ.). ან/და „სანიტარს“ ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა N71 06.10.2017წ.
- გადაუმუშავებელი წიდა, განთავსება მყარი ნარჩენების მართვის კომპანიის ნაგავსაყრელზე, ან/და შპს „რუსთავის ფოლადი“-ს (ს/კ 404411908) წიდისა და ჯართის გადამამუშავებელ საწარმოს (წიდასაყარი);
- ფილტრში დაჭერილი მტვერი, ხელშეკრულებისა და წინასწარი ანალიზის საფუძველზე გადაეცემა მყარი ნარჩენების მართვის კომპანიას, განთავსდება ნაგავსაყრელზე.